

Activiteitenkalender september 2026

Landschapsbeheer: Rosmalense zandverstuiving

Zondag 6 september 2026, 10.00-13.00 uur

De Rosmalense Zandverstuiving is een bijzonder natuurgebied met een belangrijke recreatieve functie. Jaarlijks genieten veel bezoekers van dit gebied. Om de natuur te beschermen én het gebied aantrekkelijk en toegankelijk te houden voor wandelaars en andere recreanten, voert Landschapsbeheer in opdracht van de gemeente 's-Hertogenbosch kleinschalig onderhoud uit.

Dit onderhoud richt zich onder andere op het beschermen van jonge aanplant en het behoud van waardevolle, inheemse begroeiing zoals heide. Deze planten zijn belangrijk voor het karakter en de biodiversiteit van het gebied, maar staan onder druk door uitheemse en invasieve soorten die hier van nature niet thuishoren.

Denk hierbij aan soorten zoals robinia, Amerikaanse vogelkers en Amerikaanse eik. Deze planten kunnen zich snel verspreiden en verdringen de oorspronkelijke vegetatie.

Onze taak is daarom om deze ongewenste begroeiing terug te dringen. Zo dragen we samen bij aan een gezond, gevarieerd en toekomstbestendig natuurgebied waar mens en natuur optimaal van kunnen blijven genieten.

Wil je aansluiten en zit je nog niet in de app-groep van Landschapsbeheer? Meld je dan even aan via **landschapsbeheer@ivn-s-hertogenbosch.nl**

Wil je direct in de app-groep? Stuur dan je telefoonnummer naar hetzelfde mailadres.

Voordelen van de app-groep:

- Elke woensdag vooraf ontvang je een bericht met de activiteit
- Je kunt eenvoudig laten weten of je meedoet
- Op de ochtend zelf (rond 8:00 uur) krijg je bericht of het doorgaat

Praktische informatie:

Locatie: op Carpoolplaats Rosmalen (<https://maps.app.goo.gl/tgjENMaqftKwhtRi9>)

Starttijd: 10.00 uur

Pauze: rond 11:30 (neem zelf iets lekkers mee!)

Eindtijd: ± 13:00 uur

(afhankelijk van het weer zorgt IVN voor soep of fris met koeken)

Open Monumentendag: het Beleg van 's-Hertogenbosch: diverse activiteiten

Zondag 13 september 2026

Bijna 400 jaar geleden speelde zich in deze omgeving een van de meest bijzondere episodes uit de Nederlandse geschiedenis af. Vanuit Kasteel Maurick gaf Frederik Hendrik leiding aan het beroemde Beleg van Den Bosch. In 1629 liet hij een ingenieus systeem van

dijken en waterwerken aanleggen om de stad af te sluiten en terug te veroveren op de Spanjaarden.

Het beleg trok veel belangstelling. Voor rijke en invloedrijke personen was het in die tijd zelfs een populaire vorm van vermaak om een militaire operatie van dichtbij te volgen. Frederik Hendrik nodigde daarom tal van hooggeplaatste gasten uit om het beleg vanaf een veilige afstand te aanschouwen. Een aantal van hen verbleef tijdens deze periode in Kasteel Oud Herlaar.

Ga met ons mee en ontdek hoe het landschap het toneel werd van een slimme militaire strategie.

Vaartocht over de Dommel

Een bijzondere manier om het gebied te ontdekken is vanaf het water. Tijdens deze vaartocht over de Dommel ervaar je de rivier die al eeuwenlang de levensader van het landschap vormt. De vaartochten starten en eindigen bij de aanlegsteiger in Halder. Daar verruilen deelnemers het vaste land voor het water en stappen zij in een fluisterboot van Vestingfietsen & varen. Onderweg vaar je langs historische locaties zoals Kasteel Maurick in Vught en Oud Herlaar in Sint-Michielsgestel, terwijl je geniet van het afwisselende landschap en de verhalen die bij deze bijzondere rivier horen.

Starttijd: 10.45 uur

Duur: circa 1 uur

Start- en eindlocatie: aanlegsteiger in Halder

Kosten: Volwassenen: € 13,50 p.p. / Beschermers: € 10,50 p.p. / Kinderen: € 6,75 per kind / Kinderen van Beschermers: € 5,25 per kind / Kinderen t/m 5 jaar: gratis

Reserveren Reserveren en betalen kan via <https://vestingfietsen.nl> onder vermelding van *Publieksexcursie Haanwijk*. Reserveren is mogelijk tot uiterlijk 48 uur voorafgaand aan de excursie.

Natuurwandeling

Deskundige gidsen van Natuurgroep Gestel en IVN vertellen je tijdens een wandeling alles over landgoed Herlaar, de natuur en de bewoners. De wandeling vertrekt om 13.00 vanaf het Buitenlokaal. Aanmelden is niet nodig.

Museum Romeins Halder

- **Open:** 13.00 tot 15.30 uur.
- **Starttijd Museumwandeling:** 13.30 uur.
- **Kosten:** €5,- p.p. (Beschermers: €4,-, kinderen t/m 12 jaar gratis)

Wandel mee door het historische landschap rond Museum Romeins Halder en laat je meevoeren naar de tijd dat de Romeinen hier hun stempel drukten op het gebied. Tijdens deze informatieve wandeling vertelt onze gids alles over de archeologische vondsten, het leven in de Romeinse nederzetting en het belang van deze historische locatie, en ook over het Landgoed Haanwijk.

De Scheve Schup

- **Openingstijden:** 12.00 – 14.30 uur

Na de restauratie van Huize Haanwijk zocht Brabants Landschap een beheerder voor de sier- en moestuin. Belangrijk was dat de tuin een maatschappelijke functie zou krijgen en

ruimte zou bieden voor ontmoeting. In samenwerking met De Scheve Schup is die ambitie gerealiseerd.

Vogelatlas 2031: Jouw bijdrage telt mee!

Vrijdag 18 september 2026, 19.30-21.30 uur

De Nederlandse vogels verdienen een actuele en complete atlas. De komende jaren start Sovon met een grootschalig telproject dat de basis vormt voor een nieuwe Vogelatlas van Nederland, die naar verwachting rond 2031 zal verschijnen.

Verspreid over het hele land zetten honderden enthousiaste vrijwilligers zich in om de verspreiding en aantallen van onze (broed)vogels nauwkeurig vast te leggen. Ook in de omgeving van Den Bosch zal worden geteld.

Ben je nieuwsgierig naar vogels en geïnteresseerd in natuuronderzoek en overweeg je om zelf mee te helpen met tellen? Dan is deze informatieavond een uitstekende gelegenheid om kennis te maken met dit bijzondere project.

Tijdens de avond wordt uitgelegd:

- Wat de Vogelatlas Nederland inhoudt;
- Waarom deze tellingen zo belangrijk zijn voor bescherming en onderzoek;
- Hoe de telprojecten in de regio Den Bosch worden georganiseerd;
- Welke soorten tellingen worden uitgevoerd;
- Wat er van vrijwilligers wordt verwacht;
- En hoe je zelf een bijdrage kunt leveren, ongeacht je ervaring.

Naast praktische informatie is er volop ruimte om vragen te stellen en andere vogelliefhebbers te ontmoeten.

Locatie: 't Wikveld, Zeis 1, 5236 PT Empel

Aanvang: 20.00 uur

Inloop vanaf: 19.30 uur

Landschapsbeheer: Ruimte voor heide en vlinders op de Nulandse Heide

Zondag 20 september 2026, 10.00-13.00 uur

Steek de handen uit de mouwen en draag bij aan het behoud van een bijzonder stukje natuur! Op de Nulandse Heide ligt een speciale *vlinderbaan*: een strook met lage begroeiing waar de zon de bodem goed kan verwarmen. Deze warmte is van groot belang voor veel vlindersoorten. De baan bestaat vooral uit heide en vraagt regelmatig onderhoud om open en aantrekkelijk te blijven voor vlinders en andere insecten.

Tijdens deze beheerwerkzaamheden gaan we jonge berkjes en grove dennen verwijderen die de heide en de vlinderbaan langzaam overwoekeren. Zo houden we dit waardevolle leefgebied open en gezond. De verwijderde takken en bomen worden verwerkt tot lage rillen die dienen als schuil- en overwinteringsplek voor kleine dieren.

Samen zorgen we ervoor dat dit unieke natuurgebied behouden blijft voor planten, insecten en andere bewoners van de heide. Een nuttige én gezellige ochtend in de buitenlucht!

Wil je aansluiten en zit je nog niet in de app-groep van Landschapsbeheer? Meld je dan even aan via **landschapsbeheer@ivn-s-hertogenbosch.nl**

Wil je direct in de app-groep? Stuur dan je telefoonnummer naar hetzelfde mailadres.

Voordelen van de app-groep:

- Elke woensdag vooraf ontvang je een bericht met de activiteit
- Je kunt eenvoudig laten weten of je meedoet
- Op de ochtend zelf (rond 8:00 uur) krijg je bericht of het doorgaat

Praktische informatie:

Locatie: nabij Nieuwe Erven 16, Rosmalen (<https://maps.app.goo.gl/KSrPoEbgR3tFt3gY6>)

Starttijd: 10.00 uur

Pauze: rond 11:30 (neem zelf iets lekkers mee!)

Eindtijd: ± 13:00 uur

(afhankelijk van het weer zorgt IVN voor soep of fris met koeken)

Vogelactiviteit: Oost-Brabantse Vogelaarsdag

Zondag 26 september 2026, 09.00-15.30 uur

Hierbij nodigen we alle Oost-Brabantse vogelaars en andere belangstellenden uit voor een nieuwe Oost-Brabantse Vogelaarsdag. Het doel is om Brabantse vogelaars elkaar te laten ontmoeten en om nieuwe gebieden te ontdekken in de eigen regio.

De ochtend zal gevuld zijn met lezingen en het hoofdthema zal de nieuwe VogelAtlas zijn, waarvoor in december 2026 het veldwerk begint.

Na de lunch gaan we in kleine groepen en onder begeleiding van gidsen van de Vogelwerkgroep van het IVN Den Bosch het veld in. In de directe omgeving van het IVN gebouw liggen prachtige natuurgebieden als De Koornwaard en het nieuwe Kanaalpark. Ook zal er een workshop gegeven worden over hoe de nieuwe atlastellingen in het veld ingevoerd kunnen worden, hierbij zullen tips en tricks gedeeld worden.

Om het allemaal kostenneutraal te houden zal een kleine bijdrage van €5 gerekend worden bij aanmelding maar daar krijg je dan wel koffie en thee voor. Indien daar behoefte aan is, zal er ook tegen betaling lunch verzorgd worden.

Programma:

9:00 – 9:30 - Ontvangst

9:30 – 12:00 - Lezingen

12:00 – 13:00 - Lunch

13:00 – 15:30 - Excursies / workshop atlastelling

Aanmelden kan via een mail naar: vogels@ivn-s-hertogenbosch.nl

Geef aan met hoeveel personen dat je komt en of je gebruik wilt maken van een lunch.

Na aanmelding ontvang je meer informatie.

Locatie: 't Wikveld, Zeis 1, 5236 PT Empel